

TISKOVÁ ZPRÁVA

Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: cvvm@soc.cas.cz

Postoj české veřejnosti k dění na Ukrajině – září 2014

- ❖ Názor na sankce rozdělil českou veřejnost na dvě prakticky stejně početné skupiny: 41 % respondentů, kteří o sankcích slyšeli, se zavedením sankcí souhlasí a 39 % nikoliv, přičemž zbylých 20 % neví, jaký postoj vůči nim zaujmout. Postoj k sankcím souvisí se sociálně-ekonomickou situací, politickou orientací a s hodnocením působení Ruska v ukrajinském konfliktu.
- ❖ Obyvatelé ČR nejsou příliš obeznámeni s obsahem vzájemných sankcí Ruska a EU. Jen 11 % českého obyvatelstva podle svých slov dobře zná, čeho se tyto sankce týkají, zatímco téměř každý pátý (18 %) dotázaný o sankcích vůbec neslyšel.
- ❖ V září se o dění na Ukrajině zajímal přibližně stejný podíl obyvatel ČR, jako na začátku léta (47 %), což bylo méně, než v březnu 2014, kdy došlo k anexi Krymu.
- ❖ Pro českou veřejnost je stále poměrně obtížné utvořit si jasnější názor a zaujmout k tématu jasný postoj: jasný názor na události na Ukrajině má jen 39 % dotázaných.
- ❖ Zářijový výzkum naznačuje prohloubení deklarovaných bezpečnostních obav v souvislosti s ukrajinským konfliktem: 65 % vnímá potencionální hrozbu pro bezpečnost ČR.
- ❖ Velká část občanů ČR (43 %) neví, jaký postoj zaujmout k otázce zachování územní celistvosti Ukrajiny, častěji ale podporují zachování jednoty této země (34 %), než její rozdělení (23 %).
- ❖ Tou částí české veřejnosti, která se o dění na Ukrajině zajímá, je ze všech účastníků konfliktu nejhůře hodnoceno působení Ruska (82 %) a východoukrajinských separatistů (83 %). V celém souboru dotázaných působení těchto dvou aktérů hodnotí pozitivně méně než desetina dotázaných.

Zpracovali:

Martin Buchtík, Yana Leontiyeva

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210310593

e-mail: martin.buchtik@soc.cas.cz, yana.leontiyeva@soc.cas.cz

V září 2014 Centrum pro výzkum veřejného mínění navázalo na předchozí výzkumy postojů české veřejnosti k dění na Ukrajině. Do dotazníků pravidelného omnibusového šetření realizovaného v první polovině května byly zařazeny otázky týkající se: 1) zájmu o dění na Ukrajině, 2) názoru na působení jednotlivých stran konfliktu, 3) názoru na aktivní zapojení různých mezinárodních prostředníků do řešení současné situace v této zemi, 4) vnímání dopadů ukrajinské krize na bezpečnost Evropy a celého světa, 5) názoru na jednotnost nebo rozdělení Ukrajiny a 6) názoru na zavedení vzájemných sankcí EU a Ruska. Sběr dat probíhal v období 8. – 15. 9. 2014.

Jak je to již zvykem u letošních tiskových zpráv o postojích k dění na Ukrajině, na úplný začátek opět stručně přiblížíme kontext dotazování. Neklademe si zde za cíl podrobně popsat průběh událostí, ke kterým došlo na Ukrajině v době od června, kdy proběhlo poslední dotazování CVVM, do začátku zářijového šetření. Ovšem považujeme za důležité připomenout si několik nejdůležitějších souvislostí. V průběhu června a srpna 2014 se ohnisko konfliktu stále nacházelo na východě Ukrajiny, kde pokračovaly boje mezi ukrajinskou armádou a ozbrojenými separatisty, kteří ovládali značnou část Luhanské a Doněcké oblasti. Docházelo k početným ztrátám na obou stranách a také mezi civilisty. Ukrajina, která nemá úplnou kontrolu nad svou hranicí s Ruskem, opakovaně hlásila nejen přeshraniční útoky těžkou artilerií, ale také přímé narušování statní hranice vojenskými konvoji. Naproti tomu Rusko veškerá obvinění ohledně svého přímého zapojení do ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny odmítalo jako nepodložená, popíralo jak přítomnost svých jednotek na Ukrajině, tak to, že by separatistům poskytovalo zbraně.

Přinejmenším mediálně nejvýznamnější událostí bylo sestřelení civilního letadla malajských aerolinek nad územím konfliktu, ke kterému došlo 17. července. Vyšetřování katastrofy, z níž se navzájem obviňují obě znepřátelené strany, provázely komplikace, mj. i v souvislosti s problematickým přístupem vyšetřovatelských týmů k místu pádu letadla, jež se nacházelo na velké ploše na území kontrolovaném separatisty v oblasti ležící poblíž frontové linie, kde v červenci a v srpnu probíhaly těžké boje.

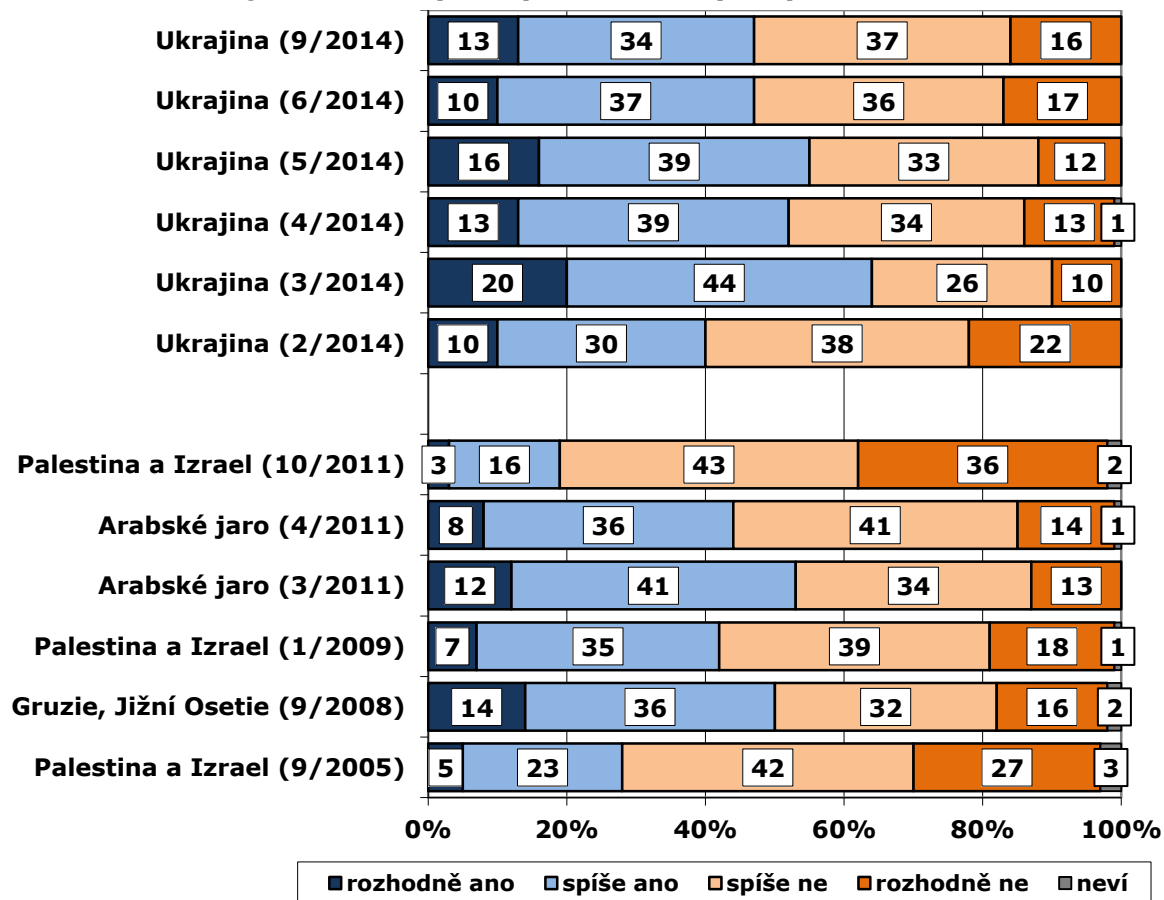
V souvislosti s obviněními Ruské federace z podílu na prohloubení krize na Ukrajině USA a Evropská unie zavedly vůči Rusku řadu dalších sankčních opatření. 31. července Evropská unie vyhlásila sektorové sankce proti Ruské federaci ve 4 základních oblastech: 1) omezení přístupu bank vlastněných ruským státem k evropským penězům, 2) zákaz obchodu se zbraněmi s Ruskem, 3) zákaz vývozu zboží dvojího užití (tj. zboží, které lze použít jak pro civilní účely, tak i pro vojenské účely) do Ruska a 4) zákaz vývozu citlivých technologií, používaných pro těžbu ropy. 12. září byly tyto sankce ze strany EU ještě rozšířeny. Jako odpověď na uvalení sektorových sankcí Rusko také zavedlo řadu omezení pro dovoz evropského a i jiného západního zboží na svůj trh. Nepříznivý vývoj na frontě v průběhu měsíce srpna, zřejmě přispěly k tomu, že prezident Porošenko přehodnotil dřívější nekompromisní postoj Kyjeva k jednání se separatisty a že na následných jednáních v Minsku za účasti zástupců Ukrajiny, obou samozvaných republik, OBSE a Ruska došlo k podepsání dohody o příměří, které vstoupilo v platnost 5. září. Boje ovšem na řadě míst stále neutichají ani po vyhlášení příměří, které je opakovaně porušováno, z čehož se obě strany viní navzájem.

Nehledě na to, že během letních měsíců na Ukrajině došlo k řadě událostí, zářijové šetření ukázalo, že zájem české veřejnosti o dění v této zemi se v porovnání s červnem téměř vůbec nezměnil. V září se o dění v této zemi zajímalo 47 % obyvatel ČR starších

15 let (13 % „rozhodně ano“, 34 % „spíše ano“, viz graf 1). Podobný je i podíl těch, kdo podle vlastního sdělení v poslední době o dění na Ukrajině s někým osobně mluvili (48 %). Častěji se jednalo o lidi, kteří o dění v dané zemi projevovali větší zájem. Zde je ovšem pozoruhodné, že téma Ukrajiny se dostalo do osobní mezilidské komunikace i u těch, kdo se o dění v této zemi nezajímá příliš (30 %) nebo vůbec (10 %). Tudíž, podíl respondentů, kteří se o dění na Ukrajině buď zajímali, nebo ho v poslední době s někým diskutovali, byl 59 %.

Podobně jako u červnového výzkumu CVVM i v září pozorujeme nižší zájem veřejnosti v porovnání například s březnem roku 2014. V době, kdy začala okupace Krymu, situace na Ukrajině poutala prozatím rekordně největší část české veřejnosti: podle vlastních výpovědí se tehdy 20 % dotázaných o dění na Ukrajině rozhodně zajímalo a 40 % se spíše zajímalo. Nicméně ve srovnání s jinými zahraničně politickými konflikty události na Ukrajině stále patří mezi nejvíce sledované. Pro podrobnější srovnání viz graf 1. Obecně řečeno, určité snížení zájmu je charakteristické pro středně až dlouhodobé konflikty, kdy po počáteční aktivizaci zájmu veřejnosti dochází k útlumu mediálního zájmu a roztažení tématu do dlouhého časového úseku. Stejně jako v jiných případech dochází i zde k určitému monotónnímu průběhu (ve smyslu novosti, nikoliv naléhavosti) události, téma postupně překrývají jiné události, atp.

Graf 1. Srovnání zájmu o dění vybraných událostí (v %)

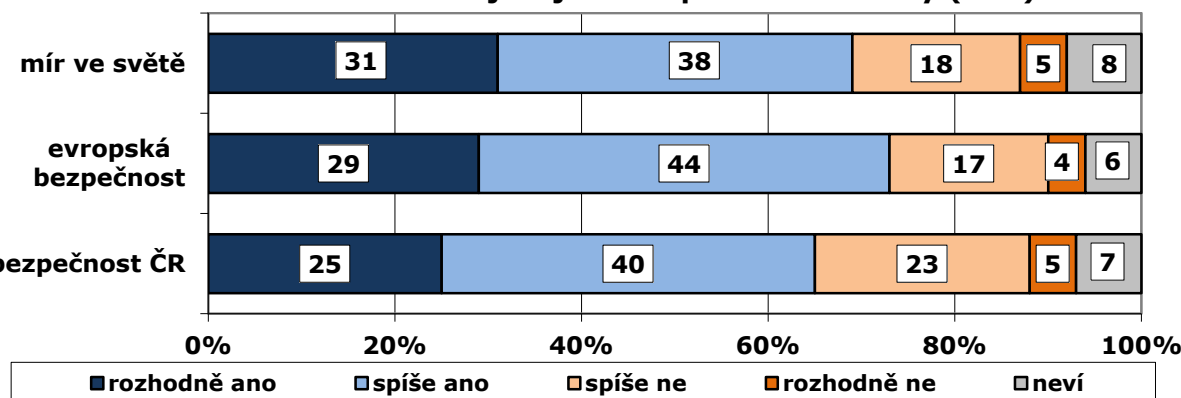

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost (9/2014; 6/2014; 5/2014; 4/2014; 3/2014; 2/2014; 10/2011; 4/2011; 3/2011; 1/2009; 9/2008; 9/2005), vždy cca 1000 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Při pohledu na jednotlivé sociodemografické skupiny charakter zjištění zůstává velice podobný jako v předchozích měsících. Podobně jako u jiných zahraničně politických událostí, větší zájem o dění na Ukrajině mají stabilně muži (52 % proti 41 %). Zájem mírně, ale stabilně roste také s věkem, s úrovní dosaženého vzdělání (zájem o dění deklarují výrazně častěji absolventi vysokých škol – 66 %) a se zlepšující se životní úrovní. Z hlediska politické orientace zájem o danou problematiku je podobný mezi pravicově a levicově orientovanými občany.

Převážná část dotázaných nebere dramatický vývoj situace na Ukrajině na lehkou váhu a vnímá potencionální bezpečnostní hrozbu, kterou eskalace tohoto konfliktu představuje. Kolem sedmi z deseti dotázaných vidí v tomto konfliktu hrozbu pro mír ve světě (69 %), pro evropskou bezpečnost (73 %) nebo také pro bezpečnost ČR (65 %). Podrobně viz graf 2.

Graf 2. Hodnocení situace na Ukrajině jako bezpečnostní hrozby (v %).¹

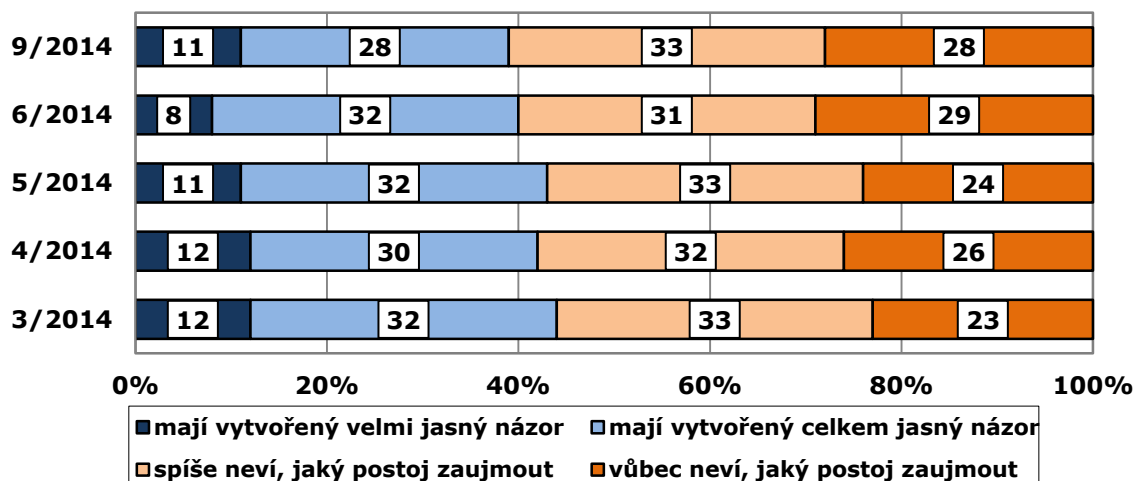

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 8. – 15. 9. 2014, 1017 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Je zajímavé, že na rozdíl od určitého útlumu veřejného zájmu v této otázce výsledky zářijového výzkumu naopak naznačují prohloubení deklarovaných obav. V porovnání s červnem 2014 obavy o bezpečnost výrazně stouply: v případě vnímání celosvětové hrozby nárůst o 12 procentních bodů, v případě hrozby pro Evropu nárůst o 13 procentních bodů a v případě hrozby pro Českou republiku nárůst dokonce o 16 procentních bodů. Události, které se odehrály na Ukrajině, za hrozbu pro bezpečnost častěji pokládají ti, kteří se o dění v této zemi více zajímají.

Zářijový výzkum opět naznačuje, že pro velkou část české veřejnosti je dění na Ukrajině od počátku eskalace konfliktu značně nepřehledné. Podobně jako v březnu 2014 i dnes jen menší část české populace má jednoznačný názor na to, co se vlastně na Ukrajině odehrává. Zatímco velmi jasný názor má jen přibližně desetina dotázaných (11 %) a o málo více než čtvrtina (28 %) popisuje svůj názor jako celkem jasný, většina respondentů (61 %) spíše nebo vůbec neví, jaký postoj vůči dění na Ukrajině zaujmout (viz graf 3).

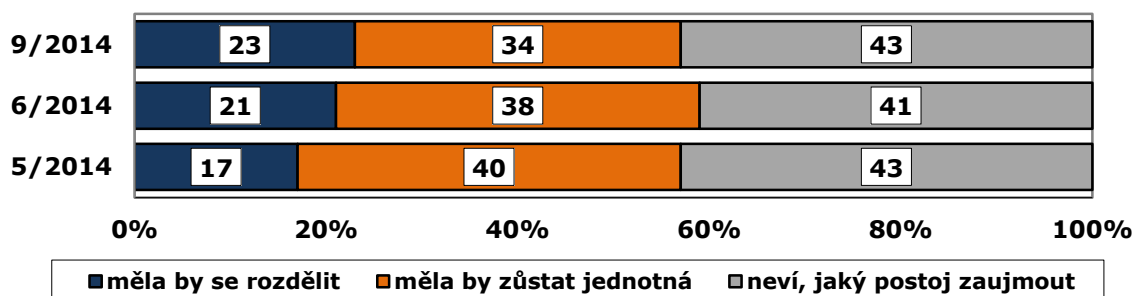
¹ Znění otázky: „Slyšel jste o vzájemných sankcích Ruska a Evropské Unie?“

Graf 3. Krystalizace názoru na dění na Ukrajině (v %)²

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost (9/2014; 6/2014; 5/2014; 4/2014; 3/2014) vždy cca 1000 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Krystalizace názoru je úzce spjata se zájmem o dění na Ukrajině. Ovšem komplikovanost situace dokresluje to, že i mezi respondenty, kteří se o události zajímají, je třetina (33 %) těch, kteří stále nevědí, jaký postoj zaujmout.

Podobně jako i v předchozích výzkumech CVVM česká veřejnost nemá příliš jasný názor v otázce na rozdělení Ukrajiny: čtyři z deseti dotázaných neví, jaký postoj zaujmout – viz graf 4. Většina těch, kdo svůj názor v této otázce vyjádřili, se ovšem přiklání k názoru pro zachování územní celistvosti Ukrajiny (34 % oproti 23 %). Pochopitelně, mezi respondenty, kteří se o situaci na Ukrajině aktivně zajímají, je podíl nerozhodnutých v této otázce menší (27 %) a i tam převažuje názor, že by Ukrajina měla zůstat jednotná (41 % oproti 32 %). V porovnání s květnem 2014 ovšem lze vidět mírný názorový posun o šest procentních bodů ve prospěch varianty rozdělení na úkor zachování jednotné Ukrajiny.

Graf 4. Názor na zachování celistvosti Ukrajiny (v %)³

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost (9/2014; 6/2014; 5/2014) vždy cca 1000 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

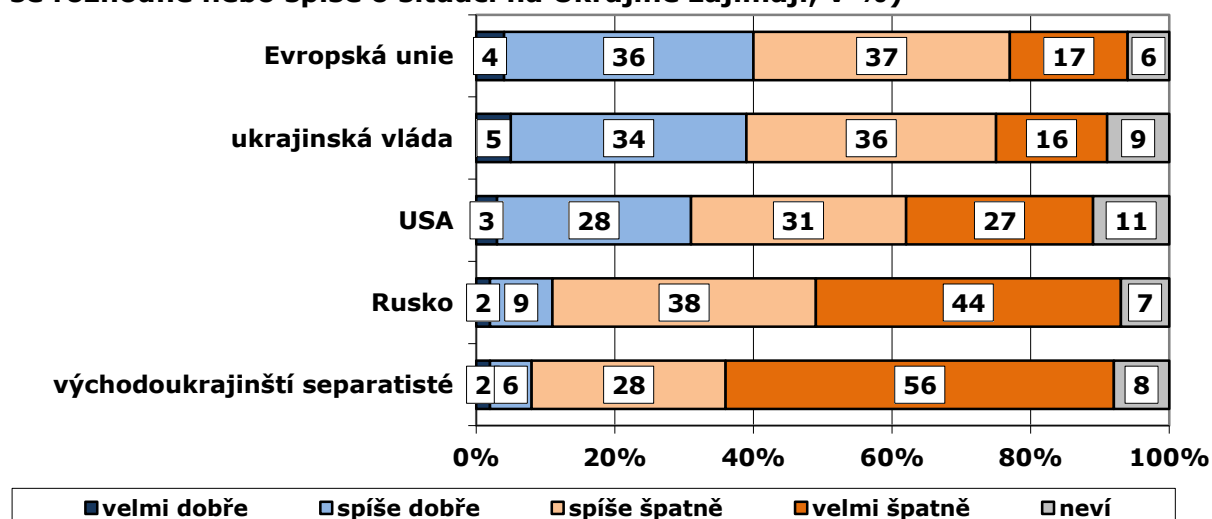
² Znění otázky: „Řekl byste, že již máte na dění na Ukrajině vytvořený vlastní jasný názor, anebo že jste spíše na vážkách a ještě nevíte, jaký postoj zaujmout?“

³ Znění otázky: „„Měla by se podle Vás Ukrajina jako stát...?““

V otázce týkající se hodnocení působení jednotlivých stran konfliktu téměř polovina respondentů, kteří se o dění na Ukrajině nezajímají, nezaujala žádné stanovisko (tj. zvolili odpověď „neví“). Graf 5 a následující komentář se proto vztahuje pouze k postojům respondentů, kteří se o situaci zajímají. Podobně jako u dřívějších šetření i v září u všech sledovaných stran konfliktu převažuje negativní hodnocení nad pozitivním. Relativně nejlépe je hodnocena role Evropské unie, ačkoliv i zde převládá negativní hodnocení (40 % dobré, 54 % špatné). Podobně byla částí české veřejnosti se zájmem o situaci na Ukrajině hodnocena i ukrajinská vláda (39 % dobré, 52 % špatné), dále pak byly zhruba třetinou pozitivně hodnoceny Spojené státy americké (31 % proti 58 %).

Ze všech v dotazníku nabízených stran ukrajinského konfliktu je českou veřejností nejhůře hodnoceno dosavadní působení Ruska a východoukrajinských separatistů. Více než čtyři pětiny české populace se zájmem o dění na Ukrajině (82 %) zhodnotilo jednání Ruska negativně; pozitivně jej vnímalo pouze 11 % populace. V případě východoukrajinských separatistů je poměr velmi podobný: 8 % pozitivních hodnocení oproti 84 % negativních hodnocení.

Graf 5. Hodnocení dosavadního působení různých stran konfliktu⁴ (jen ti, kteří se rozhodně nebo spíše o situaci na Ukrajině zajímají; v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost* 8. – 15. 9. 2014, 474 respondentů starších 15 let (ti, kteří se rozhodně nebo spíše o situaci na Ukrajině zajímají), osobní rozhovor (jen ti, kteří se o situaci na Ukrajině zajímají).

V časovém srovnání hodnocení působení ukrajinské vlády a EU se od března jen nepatrně zlepšilo, hodnocení USA nezaznamenalo výrazných změn. Po vynechání v minulosti také dosti negativně hodnocených aktérů, jako „vlivní ukrajínští podnikatelé“ a „představitelé Krymu“, nejnižší příčky hodnocení bezkonkurenčně patří Rusku a východoukrajinským separatistům. Názory na působení Ruska v událostech na Ukrajině se zkoumaly již od února 2014. Ačkoliv za více než půl roku, kdy se tato otázka pokládala, došlo k několika menším přesunům mezi kategoriemi „spíše špatně“ a „velmi špatně“, součet pozitivních hodnocení Ruska v daném období nikdy nepřevyšoval 15 %, zatímco podíl odpovědí „neví“ mezi respondenty se zájmem o dění na Ukrajině klesal. Otázka na hodnocení

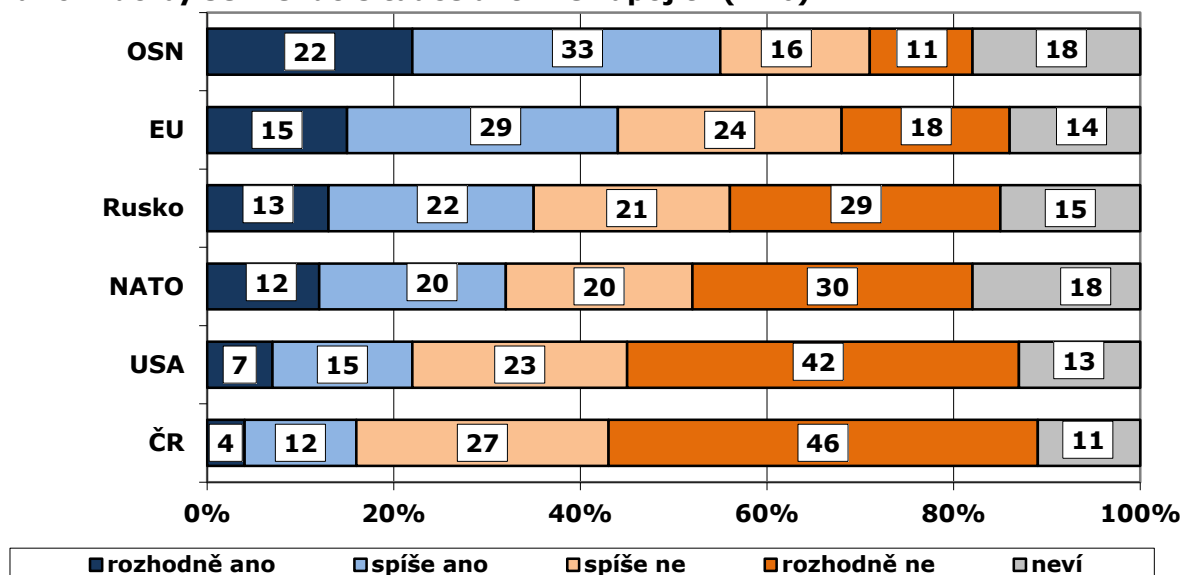
⁴ Znění otázky: „Jak byste v souvislosti s aktuálním vývojem na Ukrajině hodnotil působení ...“

východoukrajinských separatistů se pokládala od května. Tehdy jednání separatistů neuměla ohodnotit celá pětina dotázaných respondentů, kteří deklarovali zájem o události na Ukrajině; ovšem podíl těch, kteří jednání separatistů schvalovali, byl prakticky stejně nízký jako v září (7 %).

Jak již bylo vysvětleno, jedná se o rozložení tzv. „silnějších“ názorů, tj. názorů respondentů, kteří uvedli, že se o dění na Ukrajině zajímají. Pro představu v celkovém souboru dotázaných obyvatel ČR v září 2014 byl podíl těch, kdo pozitivně hodnotí působení Ruska 9 %, zatímco o něco více, než pětina na tuto otázku neuměla odpovědět. V případě východoukrajinských separatistů jejich dosavadní působení neuměla hodnotit téměř třetina respondentů (26 %) a pozitivně je hodnotil jen zlomek české populace (méně než 6 %). O něco pozitivněji působení Ruska a separatistů hodnotili lidé se špatnou životní úrovní a také příznivci levice (15 % oproti 7 % mezi těmi, kdo se sami zařadili do středu nebo na pravici).

Podobně jako i v předchozích šetřeních, postoj české veřejnosti k tomu, zda by se měly situací na Ukrajině zabývat OSN, EU, ČR, Rusko nebo USA, je poměrně roztržštěný. Podrobně viz graf 6.

Graf 6. Kdo by se měl do situace aktivně zapojit? (v %)⁵

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost* 8. – 15. 9. 2014, 1017 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

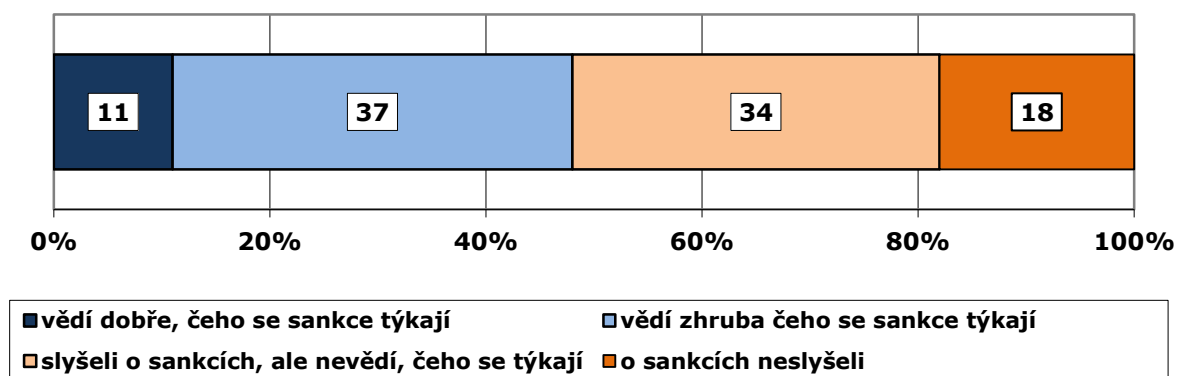
V tomto kontextu je od počátku eskalace konfliktu nejvíce vyhraněný postoj k zapojení České republiky. To podporuje jen 16 % populace starší 15 let, tedy jen o 3 procentní body více, než v červnu; naopak proti aktivnímu zapojení se České republiky do řešení současné situace na Ukrajině je 73 %. Podobně jako v červnovém průzkumu, nejvyšší podporu pro zapojení se do situace má OSN (55 %). Názor občanů na zapojení se v případě Evropské unie je nejednoznačný (44 % pro zapojení vs. 42 % proti). Zapojení NATO podporuje třetina obyvatel ČR (32 %), polovina (50 %) je proti. Rusko by se pak mělo aktivně do dění zapojit podle 35 % občanů, což je nárůst o 7 procentních bodů

⁵ Znění otázky: „Myslíte si, že by se do řešení současné situace na Ukrajině měla aktivně zapojit...“

v porovnání s červnovými výsledky. Polovina (50 %) však se zapojením Ruska do řešení ukrajinského konfliktu stále nesouhlasí. Zapojení USA podpořilo 22 % respondentů, 65 % je proti. Z hlediska časového srovnání názory na nutnost zapojení vyjmenovaných stran do řešení současné situace na Ukrajině se příliš výrazně neproměňují.

Vzhledem k vývoji událostí do zářijového dotazníku CVVM byly nově přidány dvě otázky týkající se znalosti a názoru na sankce mezi Evropskou unií a Ruskou federací. V první řadě se zjišťovalo, jaké mají dotyční respondenti informace o vzájemných sankcích Ruska a Evropské unie. Jak ukazuje graf 7, jen 11 % českého obyvatelstva dobře ví (podle vlastních výpovědí), čeho se tyto sankce týkají, a dalších 37 % má přibližnou představu o obsahu těchto sankcí. Na druhou stranu téměř každý pátý respondent (18 %) dotázaný v první polovině září o sankcích vůbec neslyšel a přibližně třetina (34 %) o sankcích slyšela, ale neví, čeho se týkají.

Graf 7. Informace o sankcích Ruska a EU (v %).⁶

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 8. – 15. 9. 2014, 1017 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Větší obeznámenost s obsahem vzájemných sankcí Ruska a EU deklarovali muži, lidé starší 30 let, dotázaní s vysokoškolským vzděláním a respondenti s vyšší životní úrovní.

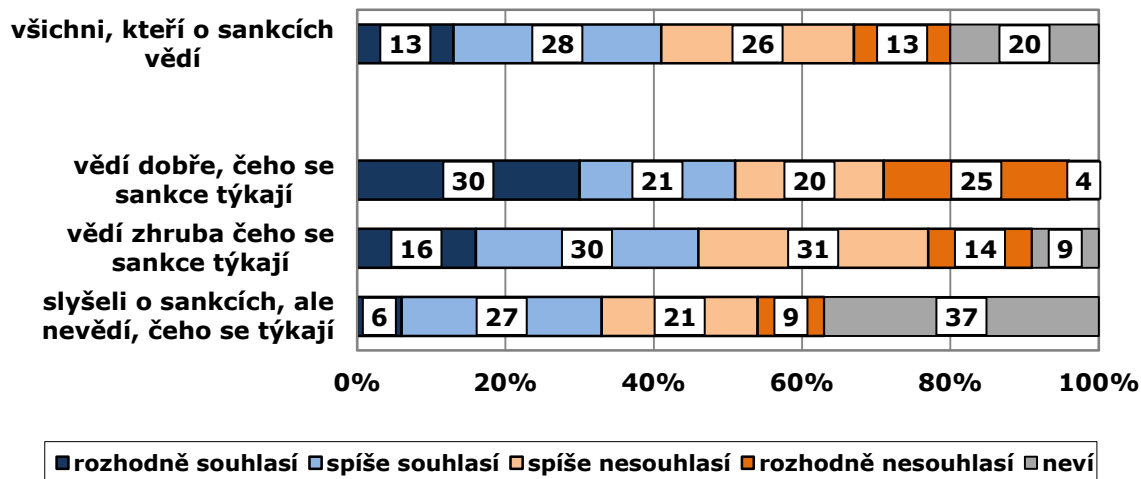
Samotné názory na sankce se zjišťovaly v následující otázce, která se ovšem pokládala jen těm respondentům, kteří podle vlastních výpovědí o sankcích aspoň slyšeli. Názor na sankce rozdělil českou veřejnost na dvě prakticky stejně početné skupiny: zatímco 41 % respondentů, kteří slyšeli, s jejich zavedením souhlasilo, 39 % naopak nikoli a každý pátý dotázaný, nevěděl, jaký postoj vůči nim zaujmout. Zajímavé je to, že podobně vyrovnaný poměr (resp. zanedbatelný převis souhlasných odpovědí) najdeme jak mezi těmi, kdo o obsahu sankcí dobře ví, tak i těmi, kdo mají jen hrubou nebo i žádnou představu o jejich obsahu (zde je jen výrazně vyšší podíl těch, kdo nemá na sankce názor). Pro detailní údaje viz graf 8.

Podobně jako v otázce na znalosti ohledně obsahu sankcí i zde najdeme některé zajímavé rozdíly ve skupinách s odlišnými sociálně-demografickými charakteristikami. Sankce o něco častěji podporovali muži, lidé s vysokoškolským vzděláním a vyšší životní úrovní. Výrazně větší podporu zavedení sankcí vůči Rusku rovněž vyjádřili pravicově orientovaní

⁶Znění otázky: „Slyšel jste o vzájemných sankcích Ruska a Evropské Unie?“

obyvatelé ČR: podpora dosáhla 58 % oproti 39 % mezi příznivci levice (podíl nerozhodnutých je v této otázce v obou skupinách kolem 15 %).

Graf 8. Postoj k zavedení sankcí vůči Rusku (jen ti, kteří o sankcích alespoň slyšeli; v %)⁷

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 8. – 15. 9. 2014, 831 respondentů starších 15 let (ti, kteří o sankcích alespoň slyšeli), osobní rozhovor.

Protože se téma sankcí poslední dobou dostalo i do českého politického diskurzu, podíváme se na podporu tohoto opatření podle podrobnějších stranických preferencí respondentů⁸. Největší souhlas se sankcemi deklarují potencionální voliči TOP-09 (67 % souhlas, 26 % nesouhlas), pak následují voliči ODS (56 % souhlas, 22 % nesouhlas) a KDU-ČSL (54 % souhlas, 36 % nesouhlas). Zatímco potencionální voliči ANO zůstali v otázce sankcí rozpolčení (42 % souhlas, 40 % nesouhlas), poněkud menší podporu sankcím vůči Rusku vyjádřili respondenti, kteří by svůj hlas dali ČSSD (33 % souhlas, 45 % nesouhlas). Nejvíce odpůrců zavedení sankcí vůči Rusku najdeme mezi potencionálními voliči KSČM, kteří zároveň měli na tuto otázku většinou jasný názor, tj. méně často volili odpověď „nevím“ (36 % souhlas, 54 % nesouhlas).

Výrazně větší souhlas se zavedením sankcí vůči Rusku vyjádřili respondenti, kteří se zajímají o dění na Ukrajině: spíše nebo rozhodně se sankcemi souhlasí 49 % těchto lidí (oproti 31 % mezi těmi, kteří se naopak o dění na Ukrajině nezajímají). Podpora sankcí byla také výrazně zkorelována s odsuzováním dosavadního působení Ruska: polovina těch, kteří jednání této země odsuzovali, zároveň podporovali i sankce (49 % souhlas, 36 % nesouhlas). Naopak převážná většina (68 %) respondentů, kteří dosavadní zapojení Ruska do ukrajinského konfliktu hodnotí jako spíše nebo velmi dobré (celkem takových respondentů bylo ve výzkumu méně, než desetina), se zavedením sankcí vůči této zemi nesouhlasí.

⁷ Znění otázky: „Souhlasíte nebo nesouhlasíte se zavedením sankcí vůči Rusku?“ (pokládáno jen těm, kteří o sankcích alespoň slyšeli)

⁸ Znění otázky: „Představte si, že by příští týden byly volby do Poslanecké sněmovny. Šel byste volit?“ „Pokud byste k volbám šel, kterou stranu byste volil?“ (pokládáno jen těm, kteří by k volbám šli)

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	<i>Naše společnost, v14-09</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>8. – 15. září 2014</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1017</i>
Počet tazatelů:	<i>239</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PM.11u; PM.17u; PM.184; PM.186; PM.188; PM.189; PM.190; PM.191; PM.192</i>
Zveřejněno dne:	<i>3. října 2014</i>
Zpracovali:	<i>Martin Buchtík, Yana Leontiyeva</i>

Autoři:

Martin Buchtík je vedoucím Centra pro výzkum veřejného mínění v Sociologickém ústavu AV ČR, v.v.i.. Zabývá se formováním veřejného mínění, metodologií sociálněvědního výzkumu, dále pak problematikou internetu a kyberprostoru a sociální soudržností. (martin.buchtik@soc.cas.cz; 210 310 593)

Yana Leontiyeva je vědecká pracovnice v Sociologickém ústavu AV ČR, v.v.i. Ve své odborné činnosti se zaměřuje na studium mezinárodní migrace s důrazem na postoje veřejností vůči migrantům, integraci migrantů na pracovním trhu a metody výzkumu obtížně dosažitelných populací. (yana.leontiyeva@soc.cas.cz; 210 310 231)

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různě velkých obcí.

Reprezentativní vzorek je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že vzorek respondentů je vybrán tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně.

Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt **Naše společnost**, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.

